

Spis treści

Wstęp	11
1. Pojęcie i elementy systemu prawa środowiskowego	13
1.1. Pojęcie prawa ochrony środowiska w polskiej literaturze.	13
1.2. Funkcje prawa ochrony środowiska przyrodniczego.	15
1.3. Podstawowe formy odpowiedzialności za nieprzestrzeganie prawa ochrony środowiska.	17
1.4. Organizacyjno-instytucjonalne podstawy systemu prawa ochrony śro- dowiska w Polsce.	18
1.5. Instrumenty ochrony środowiska wykorzystywane w Polsce.	25
2. Rozwój prawa środowiskowego w Polsce	36
2.1. Początki działalności ochronnej w Polsce.	36
2.2. Rozwój prawa środowiskowego w II Rzeczypospolitej.	40
2.3. Funkcjonowanie systemu ochrony i eksploatacji środowiska przyrod- niczego w okresie II wojny światowej.	42
2.4. Rozwój prawa ochrony środowiska po II wojnie światowej.	43
2.5. Rozwój prawa środowiskowego w okresie transformacji gospodar- czej (1989-1998).	47
2.6. Harmonizacja polskiego prawa środowiskowego z rozwiązaniami unijnymi w okresie przygotowania do pełnego członkostwa w Unii Europejskiej (1999-2004).	49
2.7. Perspektywy rozwoju prawa środowiskowego w warunkach człon- kostwa Polski w Unii Europejskiej.	50
3. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego w podsta- wowych aktach prawnych obowiązujących w Polsce.	51
3.1. Podstawowe akty prawne w systemie prawa ochrony środowiska ...	51
3.2. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego a Konstytucja RP	52
3.3. Sposób ujęcia problemów ochrony i kształtowania środowiska w <i>Pr- wie ochrony środowiska</i>	56
4. Ochrona powietrza atmosferycznego i pozwolenia zintegrowane w polskich i międzynarodowych rozwiązaniach prawnych.	61
4.1. Pojęcie i zakres ochrony powietrza atmosferycznego.	61

4.2. Ochrona jakości powietrza w systemie prawa środowiskowego w Polsce i w Unii Europejskiej.	63
4.3. Kontrola emisji zanieczyszczeń powietrza w krajowym i wspólnotowym prawie środowiskowym.	64
4.4. Pozwolenia zintegrowane w ochronie środowiska w Polsce i w Unii Europejskiej.	67
4.5. Ochrona warstwy ozonowej i klimatu w polskim i w międzynarodowym prawie środowiskowym.	68
5. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych w polskich i międzynarodowych rozwiązaniach prawnych.	69
5.1. Rozwiązania w prawodawstwie polskim.	69
5.2. Rozwiązania w prawodawstwie unijnym i międzynarodowym.	78
6. Ochrona przed odpadami i gospodarowanie odpadami w Polsce i w Unii Europejskiej.	82
6.1. Podstawowe pojęcia i zakres ochrony przed odpadami w prawie środowiskowym.	82
6.2. Postępowanie z odpadami w krajowym i unijnym prawie środowiskowym.	83
6.3. Międzynarodowy obrót odpadami w świetle polskiego prawa środowiskowego.	88
6.4. Zgodność polskiego prawa o odpadach z rozwiązaniami unijnymi... .	89
7. Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz jonizującym.	91
7.1. Podstawowe akty prawne regulujące kwestie hałasu.	91
7.2. Przedmiot odniesienia aktów prawnych i klasyfikacja terenów zagrożonych hałasem.	92
7.3. Źródła emisji hałasu.	93
7.4. Ocena i pomiar poziomu hałasu w środowisku.	94
7.5. Ochrona przed promieniowaniem jonizującym.	95
7.6. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.	97
8. Prawo ochrony przyrody. Ochrona przyrody i gospodarowanie na obszarach przyrodniczo cennych.	98
8.1. Uwagi wstępne.	98
8.2. Ustawodawstwo regulujące ochronę przyrody.	98
8.3. Przedmiotowy i podmiotowy zakres ochrony przyrody w Polsce	101
8.4. Organizacja instytucjonalna systemu ochrony przyrody.	107
9. Ochrona gleby i kopalin oraz racjonalne gospodarowanie nimi	109
9.1. Zakres ochrony powierzchni ziemi i kopalin w prawie polskim	109

9.2. Ramy prawne ochrony powierzchni ziemi i kopalin	110
9.3. Ochrona powierzchni ziemi i gruntów rolnych oraz leśnych.	110
9.4. Rekultywacja terenów zdegradowanych.	111
9.5. Ochrona kopalin	112
10. Katastrofy ekologiczne i poważne awarie instalacji w rozwiązaniach prawa środowiskowego.	113
10.1. Regulacje polskie w zakresie katastrof ekologicznych i awarii instalacji.	113
10.2. Regulacje europejskie w dziedzinie katastrof ekologicznych i awarii instalacji.	116
10.3. Wybrane międzynarodowe regulacje w dziedzinie katastrof ekologicznych i awarii instalacji.	118
11. Kontrola organizmów modyfikowanych genetycznie i chemikaliów w polskim i w unijnym prawie środowiskowym	121
11.1. Pojęcie i zakres modyfikacji genetycznych oraz organizmów genetycznie modyfikowanych w prawie środowiskowym.	121
11.2. Podstawy prawne kontroli organizmów modyfikowanych genetycznie i chemikaliów w prawie środowiskowym.	122
11.3. Instytucjonalne uwarunkowania kontroli organizmów modyfikowanych genetycznie.	123
11.4. Zakres i sposoby kontrolowania substancji i preparatów chemicznych	124
12. Rolnictwo ekologiczne i bezpieczeństwo żywności w rozwiązaniach polskich i unijnych.	126
12.1. Pojęcie rolnictwa ekologicznego i podstawowe akty prawne.	126
12.2. Organizacja funkcjonowania rolnictwa ekologicznego w Polsce	126
13. Podstawy prawne ekoetykietowania w Unii Europejskiej.	128
14. Oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze w świetle rozwiązań prawnych.	138
14.1. Uwagi wstępne.	138
14.2. Oceny oddziaływania na środowisko przyrodnicze.	140
14.3. Oceny oddziaływania polityki, planów i programów.	145
15. Prawne i organizacyjne problemy dostępu do informacji ekologicznej.	148
15.1. Uwagi wstępne.	148
15.2. Dostęp do informacji ekologicznej w świetle prawa środowiskowego	149
15.3. Partycypacja obywatelska w świetle rozwiązań prawnych.	152

15.4. Dostęp do wymiaru sprawiedliwości w świetle prawa środowiskowego Polski i Unii Europejskiej	157
16. Formy odpowiedzialności w polskim prawie środowiskowym . . .	158
16.1. Uwagi wstępne	158
16.2. Odpowiedzialność administracyjna	158
16.3. Odpowiedzialność cywilna	162
16.4. Odpowiedzialność karna	164
17. Korzystanie z zasobów środowiska - ekologiczny wymiar prawa energetycznego	167
17.1. Uwagi wstępne	167
17.2. Polityka energetyczna państwa	167
17.3. Planowanie zaopatrzenia w energię i paliwa	168
17.4. Energia odnawialna	170
18. Polityka ekologiczna państwa i programy ochrony środowiska w Polsce	174
18.1. Miejsce w systemie regulacji prawnych	174
18.2. Polityka ekologiczna	175
18.3. Programy ochrony środowiska	177
18.4. Plany gospodarki odpadami	178
18.5. Programy doprowadzania do przestrzegania standardów jakości środowiska (programy naprawcze)	181
18.6. Inne programy i strategie wspomagające politykę ekologiczną	183
19. Prawo ochrony środowiska na tle polityki ekologicznej Unii Europejskiej - charakterystyka ogólna	185
19.1. Podstawowe akty prawne i dokumenty strategiczne zawierające rozwiązania ochrony środowiska w Unii Europejskiej	185
19.2. Wieloletnie programy działań	188
19.3. Instrumenty polityki ochrony środowiska	194
19.4. Instytucje unijne związane z ochroną środowiska	197
19.5. Zasady polityki i prawa ochrony środowiska UE	198
19.6. Charakterystyka instrumentów prawnych	200
20. System wspólnotowego prawa ochrony środowiska	203
20.1. Regulacje o charakterze horyzontalnym	203
20.2. Instrumenty prawne dotyczące poszczególnych obszarów ochrony środowiska	208

20.3. Podstawowe problemy prawne i ekonomiczne, wynikające z harmonizacji regulacji środowiskowych w Polsce z wymaganiami Unii Europejskiej.	220
--	-----

Aneks. Wybrane obowiązujące akty prawne z zakresu prawa środowiskowego	224
Literatura	233